

VASI SZABÓ JÁNOS:

Visszatérés „A Toynbee-konvektorba”

„Az ember azt hiszi, hogy nyert, ha sikerül nem gondolkoznia, a konvencióba elrejtőznie, hazudoznie; azt hiszi, hogy győzött, ha a többit megtévesztette és becsapta, mert korrektnek lenni nem praktikus, óvakodnia kell az igazmondástól, és a komizásnak hallatlan előnyei vannak a tisztaság fölött.”*

I.

Szűk folyosón lehetett a lakosztályba jutni. A falat antik kárpit-másolat borította, a padlatát mintás kelim-szőnyeggel fedték. A tágas szalont színes kristálycsillár díszítette, a diófából készült bútorok aranyozott enteriőrjei, a damasztal bevont ülőgarnitúra, a parkettát fedő perzsa szőnyeg, az értékes festmények, a csipkefüggönyök emelték a helyiség pompáját.

A teknőshöz hasonló alaprajzú szalonból nyílt balra a kajmán bőrrel bevont bútorú bár, polcain világmárkák csillogó üvegei; ugyanazon az oldalon kis magánkönyvtár, közepén lakkozott tölgy íróasztallal és nyomott virágmintás kárpittal bevont székkal, a díszes gerincű könyveket, láthatóan, csak portalanításkor mozdították. Jobbra a fürdőszoba, opálos üvegű zuhanyzó kabinnal, íves öntöttvas lábakon álló porcelánfehér káddal, sárgaréz csapokkal, a falakon erezett márvány csempével.

A háló is jobbról nyílt, magas baldachinos ágy uralta, egyik oldalt empire stílusú állólámpával, másik oldalt pácolt kőris éjjeli szekrénnel: azon harmóniát törő inoxszín kézi kamerával. (A zölden világló ledlámpácska bizonyította: működött. . .) Az ágy püspöklila bársonyába ében-test süppedt, oldalt feküdt, hollóhaja pávatollként szétterült, jobb keze és lába fel volt húzva, bal keze és lába hátra hanyatlott. Mint egy sötét bronzból öntött, táncoló Síva szobor: illő a lakosztály harmóniájához!

Sárközi Rebeka úgy érezte: álomvilágba csöppent. A borostyánszínű drog lassan áramlott ereiben. A kábulat ereszkedő kódén át látta a party kiéhezett ficsúrjainak farkas-vigyorát. Az Ábrahámffy kölyköt – aki „belötte” a kábítószert –, a Hercz csemetét, ifjabb Bogár Györgyöt, a Pattanich és az Erdős fiúkat. Mind húsz év körüli kiélt suhanc; vastag pénztárcával, alkoholtól és narkótól lankadt pénisszel. Egyikük kezében marok- filmfelvevő... Lesték: amint rálép az „aranyösvényre”: tűz lobban ágyékában – a láng

felrohan karcsú testében, szétárad whiskytől tompa agyában. Hánykolódik, a fenekét dobálja a plüss szőnyegen, kicsi hegyes mellei remegnek. A sötét képzű Ábrahámffy közben a lány szétvetett lábai közé araszolt. Nem érzett, nem látott semmit a külvilágból; nem volt más csak fodrozódó, dagadó kéz, ezerszer-kéj! Ilyen szert még nem kapott! Órjögött, magához rántotta a fiút, lábainak harapófogója csak azután engedte, miután hörögve kielégült. Rebeka ellökte: jött a Hercz Csibi... Káprázat... rózsaszínű köd... a mennyország... a szeráfok kara se volt ilyen é l ő ...

... Sasmadárként szállt: ciánzöld rengeteg, s indigókék hegyek fölött. A hegyek közt tágas völgy nyílt, az erdők zöldjét ragyogó arany váltotta. Csodás épületek csillámlottak, versenyezve a nappal! Fenséges látvány! Saját hangját hallja, amint fölkiált: - Aranyváros! Látom az Aranyvárost!

Fénykéve indult a cifra palotából, végigpásztázta az eget, majd felé lendült. Rebeka lelkét boldogság járta át! A fényaláb átölelte, lehúzta. Amint közelített a tündöklő városhoz: elméjét ostorcsapásként érte, darabjaira törte a megvilágosodás...

II.

A Novij Beogradot Nagy Budapesttel összekötő szupersztráda nyílegyenesen futott északnak. Végeláthatatlan gabonaföld, majd a vadrezervátum haragoszöld erdeje mellett; feltűntek a régi atomváros lepusztult beton épületei. Az új erőmű köré épített munkás telep piros cserepes, élénkszínnű házakból álló, magnólia és júdás-fákkal körülvett lakóparkjai. Lassan változott a táj: földszintes bádoggal és vályogviskók jelezték a metropolisz agglomerátumának külterületét. (Szürkére kérgesedett agyagra épült bódévárosok.) Észak felé ismét változott a kép, a rendezetlenség corbusier-stílusú homokszínű lakóházak vonalzóval húzott utcáivá, amit a régi város felé tartva váltottak a színesbe burkolt panelházak üdebb foltjai. Az ólomszínű Duna partján feltűnt ó-Budapest részben felújított évszázados bérházaival, palotáival. Ezek fölé magasodtak az egykori Csepel-sziget – akkor „Kis-Manhattannak” hívták – fém és üveg felhőkarcolói, még ezeket is meghaladva tornyosultak az IMF és az Unió kelet-európai központjainak sötét, plasztacéllal fedett ikertornyai...

Klompár Brájen óarany Citizen karóráját dörzsölte, ez nála a feltűnő idegesség, a dühroham előjele volt. Tudta: a Citizen különleges, ütészálló típus, azt nem érdemes a kocsi golyóálló ablakához vágni, sem rátaposni - puha talpú Szalamander cipő volt rajta – csak az úthenger tehetne kárt benne. A harmincadik születésnapjára kapta, Rozika asszony megunt a da-

rabjaira hullott Doxát, Certinát, Rolexet és a többi méregdrága, ám nem túl „szívós” márkát.

Bekapcsolta a Mercedes komputerét, a Net legfrissebb üzleti adatbázisába lépett be. Unottan végigenterezte a nagy-budapesti tőzsde árfolyam listáját, persze a gép csak a különlegesen nyereséges értékpapírok állását dobta ki: sziléziai kőszén, regáti olaj, alföldi földgáz, tórium-erőművekkel a Tátrától a Dél-Baranyáig szolgáltatott elektromos áram. Igen, az energiaipar határozottan fellendülőben volt. (Ahogy kimerültek az iraki, szaúdi, karib-tengeri olajmezők, leálltak a brit, német, uráli és kínai szénbányák, minden hagyományos és magenergiával előállított kilowattnak egekbe szökő ára lett...) Végül a prémium: a Dunántúlon fűrt kutakból előtörő élet, a szomjazó világban arany-árában számolt ásványvíz deka-literjei.

Brájen lazított a Cardin nyakkendő szorításán: ezek a legális pénzserzés forrásai voltak. Vállalkozásainak sok tízmilliós haszna – euróban vagy dollárban értendő – nem ebből származott elsősorban. Kábítószer, prostitúció, off-shore cégek alapítása, fegyverek illegális importja: e négy alappilléren nyugodott jó néhány milliárdos vagyona. S mégis... Klampár Brájen diühös volt! Kilépés nélkül kapcsolta ki a számítógépet. Összehűzött szemmel a száguldó forgalmat bámulta; az elsuhanó nyolcüléses limuzinokat, a sok Porschét, Maseratit, Lamborghinit. Pillantása a rikító reklámokkal teleagatott fémhálón akadt meg, ami a húszsávós Teller sugárutat a várostól elrekesztette. Nem a városlakókat óvta a forgalom káros hatásaitól, hanem Nagy-Budapest déli nyomornegyedeinek látványától kívánta megkímélni a kontinentális autópályán száguldó establishment gyengébb idegzetű tagjait.

Brájen elmerengett: mi lehet a nyílegyenes utat követő színpompás fal mögött. Állítólag az apja – Kolompár Teofil – itt született a negyvenötödik kerület közigazgatási határán túl, egy Sárköz mocsarában megbúvó viskóban.

Megkocogtatta a sofőrkabint elvlasztó íveget, hogy István váltson gyorsabb sávba.

Kedvelte a kékszemű, kétméteres langalétát. Szeretőkben a kínaiakat favorizálta, a testőrei közé előszeretettel választott kesehajú, búzavirágszín szemű melákokat. Élvezte a látványt, amint az „árja” fiúk – a konkurencia modern szamarújaival összecsapva – elhullnak. Kenyéradó gazdjuk érdekeit védve pusztulnak el a huszonegyedik század új harcterén, Nagy-Budapest forró flaszterén! Klampár Brájenért élnek és halnak: a hollófekete hajjú kreolért. Kinek nagyszülei baranyai putrikból elszármazott porbafingó senkik voltak: színesfém gyűjtőgetők, külvárosi kurvák; vénségükre alkoholtól szétmárt májú, drogoktól elhülyült agyú, rohadt fogú koldusok. Apja néhány

lépcsővel feljebb az érvényesülési ranglétrán: belvárosi valutázó, mellékállásban verőlegény. Anyja Duna korzói prostituált, majd egy forgalmas lipótvárosi bordély madámja. Gyermekük pedig a Sorbonne-on Bergiertől tanulta a közgazdaságtant, Frankfurtban Morgan jr.-től a pénzpoltikát.

A gondoltsor felvidította, pedig tudta: semmi értelme a múlton rágódni. Fölöslegesen elvonják az üzletről, profitot termő akciókról a figyelmét. Nincs etnikai megkülönböztetés. A metropolisz lerobbant prolitelepeit megfelelő százalékban magyar; német, szláv, kínai és roma családok lakják. Példájaként a huszonegyedik századi újliberalizmusnak: egyenlőség a fényűzésben, s a legsötétebb nyomorban. Természetesen, szabadon! A szakadtak néhány euróért épp úgy leütnek bárkit vagy „placcra dobják” a saját gyerekeiket, ahogy szegény Kolompár família tette egykor...

Visszatért a kezdeti idegesítő érzés! Jobb kezének zsírpárnás mutatóujja a karóra számlapján dobolt.

Amit a multik kölykei műveltek, több a soknál! Az évtized legjobb prosztiját a másvilágra lötték egy szaros orgia-partin, a kábítószer minőségét is kifogásolják!?

A titkárnője reggel óta kapta az aggódó, szemrehányó, fenyegető videofon hívásokat: micsoda dolog rossz minőségű droggal veszélyeztetni a csemeték egészségét!

A feleseknek agyára ment a hőség! Készakarva tengelyt-akasztani egy Ábrahámffyval a Közép-Európai Acél vezérével, a sajtómogul Erdős Samuval!? Nem beszélve az anonim politikus méltóságos urakról, akiknek nevét gondolatban sem szabad felidézni?

Arról szó sem esik, hogy milyen veszteség érte! Rebeka a luxusszállodák „sztárja” volt; buktak rá a kékvérűek és a zsidó bankárok egyaránt. Miatta jött évente Európába a leszbikus DuPoint lány... - Francba az átkozott narkóval! Mi lehetett benne, hogy percek alatt hidegre tette? A laborosok vizsgálják. A kis-ázsiai úton jött, a „próféta ösvényén”. Az onnan kapott áru száz százalékig tiszta minőségű. A szabály: senkibe se bizz meg! Ezért a balhéért fejek fognak hullani – szószerint!

Gyors mozdulattal bekapcsolta az autó videofonját. A színes képernyőn nyugodt, porcelánsima arcú szépség jelent meg: Csen kisasszony...

Igen, Klampár úr!

... Csongrádi a külkapcsolatok osztályáról, legyen fél óra múlva az irodámban! Értesítse Pankratoff doktort a vegyészek vezetőjét, Kovácsot a biztonszági főnököt is látni akarom!... Érkeztek újabb panaszok?

Igen, uram. Hollószki államtitkár úr az imént hívta, a b b a n az ügyben... Ideges volt?

Az nem kifejezés, uram – őrzöngött!

Hús perc múlva a hangárból jelentkezem, tartsa a frontot! – kikapcsolta a készüléket, agyában féltucat átütemezendő üzleti tárgyalás időpontja bukkan föl. Nem aggódott: Csen kisasszony diplomatikusan elrendezi a részét az ügynek. A titkárnők gyöngye! És milyen formás lábai vannak!

III.

A Klampár irodaház „Kis-Manatthan” szívében bankok, kínai, izraeli és indiai múltivállaltok palotái közt magaslott. Az irodakomplexum földalatti parkolójában szállt ki a limuzinból. Két szekrény méretű testőr kísérté az üvegfalú liftig.

Lakosztálya az irodaház legfelső szintjén volt. Az art deco stílusban berendezett dolgozószobát terrakotta borítású konferencia-asztal, krokodilbőrrel bevont székek uralták. Klampár vezetői széke fölött – a helyiség harmóniáját megbontó - festmény lógott. A történelmi eseményt szimbolizáló portré régies öltönyben feszítő, rövid szőke haj keretezte arisztokratikus orrú, átható tekintetű férfit ábrázolt. Jobb keze egy vicsorgó, ugrásra kész puma fejét simogatta. A kép sarkában bekeretezett évszám, a fordulat éve: 2006!

Brájen mozdulatára szétfoslott a panorámaablak UV-fényszűrő sötétje. A napsugarak a párás levegőt áttörve jáspis, zafir és ametiszt kaleidoszkópszerűen váltakozó színeire festették a szomszédos toronyházakat, lenn a város sűrű ködbe merült...

Klampár Brájen érezte azt a lüktetést, ami a tömör fátyol alá bújt, romlottságában is gigantikus és elkápráztató metropolisz millióinak nyüzsgő életerejéből áradt.

Elégedetten nézte a globális utópia betonba, kőbe, s fémbe ágyazott „csakráját”:

*Utópiát, „melyet egy ember hazugsága alkotott.”***

1997-2010. Tanakajd

* Hamvas Béla: Patmosz II.

** Részlet Ray Bradbury „A Toynbee-konvektor” című elbeszéléséből. (Fordította Németh Attila.)